

فصل ۱

سرزمین وآب و هوا

جغرافیای طبیعی استان

موقعیت نسبی

استان همدان در گستره‌ای به مساحت ۱۹۴۹۱ کیلومتر مربع، در غرب ایران بین ۳۳ درجه و ۵۹ دقیقه تا ۳۵ درجه و ۴۴ دقیقه عرض شمالی و ۴۷ درجه و ۴۷ دقیقه تا ۴۹ درجه و ۳۰ دقیقه طول شرقی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است. این استان از شمال به استانهای زنجان و قزوین، از جنوب به استان لرستان، از شرق به استان مرکزی و از غرب به استان کرمانشاه و قسمتی از استان کردستان محدود است. بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن آبان ماه سال ۱۳۹۰ کل جمعیت استان ۱۷۵۸۲۶۸ نفر می‌باشد که از این عده ۸۸۳۴۳۶ نفر مرد و ۸۷۴۸۳۲ نفر زن بوده است. همچنین از کل جمعیت استان ۱۰۴۰۶۰۵ نفر در مناطق شهری، ۷۱۶۶۶۹ نفر در مناطق روستایی سکونت داشته و ۹۹۴ نفر غیرساکن بوده‌اند.

ناهمواریه‌ها

ناهمواریه‌های استان در طی دوران زمین شناسی دچار تغییرات زیادی شده است. یکی از عوامل تغییر شکل ناهمواریهای استان، آبهای روان بوده است. آبهای روان در برخی مناطق با تخریب ارتفاعات و انباشتن مواد در چاله‌ها، سبب کاهش ارتفاع کوهها و پیدایش دشتهای متعددی شده‌اند. در برخی مناطق نیز شدت عمل آبهای روان به اندازه‌ای بوده که شکل ناهمواریها را معکوس کرده است برای مثال کوه به دره تبدیل شده یا دره‌ای عمیق در دوره‌های گذشته، اکنون به صورت کوه در آمده است. کوه خان گرمز در غرب توپسرکان نمونه‌ای جالب از این پدیده است. ناهمواریهای استان به اشکال مختلف پدید آمده است که ذیلاً به آن اشاره می‌شود.

الف- ارتفاعات:

ارتفاعات استان عموماً جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و به طور کلی در شمال، مرکز و جنوب استان قرار گرفته‌اند. هر یک از این ارتفاعات، شامل بخشی از کوههای مختلف ایران است.

۱- **ارتفاعات شمالی:** این کوهها در قسمت شمال غربی کوه های مرکزی ایران قرار دارند و خط الراس آنها مرز بین استان قزوین است. جنس کوههای شمالی، عمدتاً از سنگهای آذرین بیرونی و سنگهای آهکی است.

۲- **ارتفاعات میانی:** شامل سلسله جبال الوند است که به موازات ارتفاعات شمالی، از مرزهای غربی استان شروع می‌شود و تا حوالی شهر ازندریان در نزدیکی جاده همدان- ملایر ادامه دارد. قله الوند با ارتفاع ۳۵۷۴ متر از سطح دریا در این سلسله جبال قرار دارد و جنس این کوهها از سنگ آذرین درونی (گرانیت) می‌باشد.

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

در غرب استان و در شمال دشت همدان- بهار ارتفاعاتی قرار دارد که از نظر بلندی چندان مهم نیستند و این ارتفاعات عمدتاً از آهکهای بلورین تشکیل شده‌اند. غار معروف علیصدر (در ۷۵ کیلومتری شمال غربی همدان) در این تشکیلات بوجود آمده است.

۳- ارتفاعات جنوبی: این ارتفاعات که به کوههای گرو موسوم‌اند همانند ارتفاعات شمالی و میانی استان، جهت شمال غربی- جنوب شرقی دارند و بخشی از کوه زاگرس محسوب می‌شوند. این کوهها به صورت دیواره‌ای بین استانهای همدان و لرستان کشیده شده‌اند و جنس آنها، عمدتاً از سنگهای آهکی است و مرتفع‌ترین قله‌ی این کوه ورخاش به ارتفاع ۳۶۳۹ متر، حد فاصل استانهای همدان و لرستان است.

در جنوب شرقی استان نیز، ارتفاعات پراکنده‌ای دیده می‌شود که از مهمترین آنها می‌توان از کوه سرده و کوه گرمه نام برد. شهر ملایر در دامنه کوه گرمه واقع شده است.

۴- کوههای پراکنده: در حد فاصل ارتفاعات شمالی و میانی استان، کوههایی به طور پراکنده واقع‌اند که از جمله آنها می‌توان **قلی‌آباد و قره داغ** را در شهرستان کبودرآهنگ نام برد.

ب- دشت‌ها:

دشت‌های استان از نظر نحوه پیدایش به دو دسته تقسیم می‌شوند.

- دشت‌های تراکمی.

- دشت‌های فرسایشی (کاوشی).

دشت‌های تراکمی در اثر انباشت آبرفت‌ها در مناطق پست به وجود آمده‌اند و دشت‌های فرسایشی در اثر تخریب و جابجایی مواد سازنده‌ی ارتفاعات ایجاد شده‌اند، در استان دشت‌های ملایر و تویسرکان از نوع فرسایشی و بقیه از نوع تراکمی است.

آب و هوا:

آب و هوای استان به طور کلی تحت تاثیر عرض جغرافیایی، ارتفاع، مکان، امتداد کوهها و فاصله از دریاست. جابجایی توده‌های هوا در تعیین نوع آب و هوای هر منطقه نقش مهمی دارد.

توده‌های شمالی: این توده هوا در ماههای سرد سال از عرض شمالی کشور حرکت می‌کند، هوای استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سبب کاهش دما و بارندگی بیشتر به صورت برف می‌باشد.

توده‌های جنوبی: این توده هوا در ماههای گرم سال از عرض‌های جنوبی کشور و منطقه حرکت می‌کند. استان را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب افزایش دما و کاهش بارندگی می‌شود.

توده‌های غربی: این توده‌ها در ماههای مرطوب سال (آبان تا خرداد) از غرب، جنوب غرب و شمال غرب وارد کشور شده و موجب افزایش نسبی دما و بارندگی در سطح استان می‌شود.

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ _____ ۱- سرزمین و آب و هوا

بطور کلی آب و هوای استان در نتیجه وجود کوههای مرتفع، رودخانه‌ها و چشمه‌سارهای فراوان و پر آب و پستی و بلندی‌های زیاد، متغیر است. بدین ترتیب که هوای دره‌های شمالی کوه الوند، سرد و پربرف و باران و تابستانهای آن معتدل است.

رودخانه‌ها:

رودخانه‌های استان عموماً از برف فصول مرطوب تغذیه می‌شوند و در فصل تابستان که گیاهان نیاز به آب دارند به استثنای یکی دو رود مثل گاماسیاب و سیمینه رود، خشک شده یا به حداقل میزان آبدی می‌رسند.

مهمترین رودهای استان عبارتند از:

۱- **سیمینه رود** واقع در بخش مرکزی از دامنه‌های شمالی الوند و کوه الموقلاغ در غرب دشت بهار سرچشمه می‌گیرد و در شهرستان همدان به رودخانه قره چای می‌پیوندد. این رودخانه از مجموعه رودخانه‌های کوچک و خشک رودهایی که در مواقع بارندگی دارای آب می‌باشند تشکیل می‌یابد.

۲- **رودخانه قره‌چای** (قوریچای) از گردنه زاغه و دره‌های آبادی الفاوت و آبه‌دو سرچشمه گرفته و در اراضی امزاجرد به سیمینه رود می‌ریزد.

۳- **رودخانه‌های دمیق و ایده‌لو** از ارتفاعات شمالی دهستان سردرود و ارتفاعات خدابنده‌لو سرچشمه می‌گیرد و به رودخانه سیمینه رود ملحق می‌گردد.

۴- **رودخانه وفرجین** از قله کلاغ لان الوند سرچشمه گرفته و به چراگاه آبادی گنج تپه بهار منتهی می‌شود.

۵- **رودخانه دره مراد بیگ** از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و به رودخانه خاکو می‌ریزد.

۶- **رودخانه سیمین** از قله کلاغ لان الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه‌هایی که از گردنه اسدآباد و همه کسی سرچشمه دارند به طرف آبادی امزاجرد جاری می‌شود.

۷- **رودخانه عباس‌آباد** از دره‌های گنج نامه و تاریک دره، سرچشمه گرفته به رودخانه خاکو منتهی می‌شود.

۸- **رودخانه خاکو** از کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از کنار آبادی‌های خاکو، چشین، مزدقینه، گراچقا و ده پیاز در اراضی آبادی امزاجرد به سیمینه رود می‌ریزد.

۹- **رودخانه گردنه اسدآباد** از گردنه اسدآباد سرچشمه گرفته و از کنار آبادیهای رسول آباد فعلی و گنده جین گذشته و در نزدیکی آبادی مالک اشتر با رودخانه همه کسی یکی شده و به سیمینه رود ملحق می‌شود.

۱۰- **رودخانه همه کسی** از گردنه همه کسی سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از چندین دهستان به رودخانه قره چای منتهی می‌شود.

۱۱- **رودخانه درجزین** از دره‌های جنوبی کوه خرقان سرچشمه گرفته پس از گذشتن از دهستان درجزین، به رودخانه قره چای می‌ریزد.

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۱۲- رودخانه شهاب از کوههای شرقی و غربی دهستان چهاردولی سرچشمه می‌گیرد و پس از گذشتن از کنار آبادی خسرو آباد به خرم رود ملحق می‌شود.

۱۳- قلقل رود از دره‌های جنوب غربی کوه الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از ملحق شدن به رودخانه شهاب به رودخانه گاماسیاب منتهی می‌شود.

۱۴- رود ملایر (حرم‌آباد) از ارتفاعات جنوب شرق ملایر سرچشمه گرفته، به سوی ملایر جاری می‌شود سپس جاده ملایر- بروجرد را قطع کرده به طرف نهاوند ادامه یافته و به گاماسیاب می‌پیوندد.

۱۵- رودخانه گاماسیاب یکی از طویل‌ترین رودخانه‌های ایران بشمار می‌رود. این رودخانه از جنوب غرب شهرستان نهاوند سرچشمه می‌گیرد. پس از عبور از دشت نهاوند و آبیاری باغات و کشتزارهای اطراف آن، در کنار آبادی لیلی یادگار، شاخه رود ملایر (حرم‌آباد) را دریافت می‌کند، در کنار آبادی گردیان، قلقل‌رود از نویس‌رکان بدان متصل می‌گردد. گاماسیاب از شاخه‌های اصلی رود کرخه بشمار می‌آید. رودخانه گاماسیاب در طول شهرستان خرم‌آباد بنام سیمره نامیده می‌شود و کلیه رودخانه‌های شرقی کبیر کوه و تمام رودخانه‌های لرستان به آن می‌پیوندند و پس از گذشتن از لرستان در غرب خوزستان جاری و کرخه نامیده می‌شود و بالاخره به باتلاق هورالعظیم منتهی می‌گردد.

۱۶- خرم‌رود از دره‌های شمال شرقی آبادی شهرستانه و ارتفاعات الوند سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از نویس‌رکان وارد شهرستان کنگاور می‌شود.

۱۷- کرزان رود از علیای دره آبادی گشانی و سنجوران سرچشمه گرفته و در حدود آبادی اریکان با دو شعبه از رود سرابی و سرکان یکی شده و بنام قلقل‌رود، آبادی‌های اطراف خود را مشروب نموده و سپس به رودخانه گاماسیاب منتهی می‌گردد.

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ _____ ۱- سرزمین و آب و هوا

۱- سرزمین و آب و هوا

مقدمه:

اطلاعات این فصل شامل تقسیمات کشوری، آب و هوا و محیط زیست می‌باشد. ضرورت انجام تقسیمات کشوری، برای نخستین بار در سال ۱۲۸۶ شمسی با تصویب قانون تشکیلات ایالات و ولایات مورد توجه قرار گرفت که در واقع زیر بنای قانون فعلی تقسیمات کشوری است.

تا سال ۱۳۶۷ استان همدان متشکل از چهار شهرستان، دوازده بخش و سی و سه دهستان بود. بخشهای کبودرآهنگ و اسدآباد در سالهای ۱۳۶۸ و ۱۳۶۹ به شهرستان تبدیل گردید. در سال ۱۳۶۸ دهستان خزل غربی از شهرستان نهاوند و در سال ۱۳۶۹ دهستان پارسینه از شهرستان اسدآباد منتزع و به استان کرمانشاه ملحق شدند. همچنین بخشهای بهار و رزن نیز در سال ۱۳۷۲ به شهرستان تبدیل شده‌اند.

همچنین بعد از سرشماری آبان ماه سال ۱۳۷۵ آبادیهای جورقان، دمی، قهاوند و ازندریان و در سال ۱۳۷۹ آبادیهای جوکار، گل تپه، فرسفج و شیرین سو به شهر تبدیل شده‌اند. در سال ۱۳۸۴ نیز سه آبادی برزول، گیان و زنگنه به نقاط شهری استان اضافه شده است و در سال ۱۳۸۶ روستای عین آباد جذب شهر تویسرکان شد. در سال ۱۳۸۸ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران، بخش فامنین شهرستان همدان تبدیل به شهرستانی متشکل از بخش جدید پیشخور با ترکیب دهستان پیشخور و دهستان جدید زردشت و مرکزی با ترکیب دهستانهای خرم دشت و مفتح گردید. همچنین بخش جدید پیرسلیمان به مرکزیت روستای آجین در شهرستان اسدآباد ایجاد گردید. در سال ۱۳۹۰ نیز بر اساس مصوبه هیات وزیران آبادی های آجین در شهرستان اسدآباد و مهاجران در شهرستان بهار به شهر تبدیل گردید. دهستان ترک شرقی نیز از بخش جوکار ملایر به بخش مرکزی آن شهرستان انتقال یافت و روستای گنج تپه از دهستان سفالگران بخش لالجین به دهستان سیمینه رود بخش مرکزی شهرستان بهار منتقل گردید. همچنین روستای زمان آباد از دهستان شعبان بخش مرکزی نهاوند جذب آبادی جهان آباد در همان بخش گردید.

تعاریف و مفاهیم بکار رفته در این فصل بشرح زیر است:

طول جغرافیایی: طول جغرافیایی یک نقطه بروی سطح زمین زاویه ای است که بین صفحه نصف النهار عبوری از آن نقطه و صفحه نصف النهار اولیه ای که از گرینویچ می گذرد قرار دارد.

عرض جغرافیایی: عرض جغرافیایی یک نقطه در صفحه نصف النهار محل، زاویه بین دو خط از مرکز زمین به استوا و نقطه مورد نظر است.

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

حداکثر مطلق درجه حرارت: عبارت است از بالاترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

حداقل مطلق درجه حرارت: عبارت است از پائین‌ترین درجه حرارت در یک دوره مشخص از زمان (۲۴ ساعت، یک ماه، یک سال یا چند سال).

رطوبت نسبی: مقدار هوای تر موجود در یک واحد حجم از هوای معمولی است.

منطقه حفاظت شده: به محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت و کوهستان اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ و احیای رستنی‌ها از نظر وضع طبیعی دارای اهمیت خاص بوده و تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

منطقه آزاد: به محدوده‌ای از اراضی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت و کوهستان اطلاق می‌شود که در خارج از مناطق حفاظت شده واقع گردیده و هرگونه بهره‌برداری از منابع حیات وحش و آبریزان در آن، مستلزم رعایت قوانین خاص سازمان محیط زیست می‌باشد.

ذخیره گاه جنگلی: مناطقی را گویند که به منظور نگهداری و حفاظت از گونه‌های گیاهی منحصر به فرد، کمیاب، در حال انقراض و یا توده‌های با ارزش با مشارکت مردم محصور می‌شوند.

گزیده اطلاعات:

در سال ۱۳۹۲ استان همدان دارای ۹ شهرستان، ۲۵ بخش، ۲۹ شهر و ۷۳ دهستان بوده است. شهرستان کبودرآهنگ با ۳۸۱۵ کیلومتر مربع بزرگترین و اسدآباد با ۱۱۹۶ کیلومتر مربع کوچکترین شهرستان می‌باشد. همچنین در این سال حداکثر و حداقل مطلق دما به ترتیب مربوط به فامنین ۴۱/۲ و کبودرآهنگ ۲۴/۸- درجه سانتی گراد بوده است. ملایر با ۳۶۷/۲ بیشترین و فامنین با ۲۸۲/۳ میلیمتر کمترین میزان بارندگی سالانه را در بین شهرستان‌ها داشته است. و شهر کبودرآهنگ با ۱۴۵ روز بیشترین و تویسرکان و ملایر با ۷۶ کمترین روزهای یخبندان را داشته‌اند.

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ ————— ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۱- طول و عرض جغرافیایی استان به تفکیک شهرستان: ۱۳۹۲

طول شرقی				عرض شمالی				شهرستان
حداکثر		حداقل		حداکثر		حداقل		
درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	درجه	دقیقه	
۴۹	۳۰	۴۷	۴۷	۳۵	۴۴	۳۳	۵۹	کل استان
۴۸	۱۵	۴۷	۴۷	۳۴	۶۰	۳۴	۳۵	اسدآباد
۴۸	۴۱	۴۸	۰۸	۳۵	۰۹	۳۴	۴۵	بهار
۴۸	۳۵	۴۸	۰۴	۳۴	۴۶	۳۴	۱۹	تویسرکان
۴۹	۲۷	۴۸	۳۲	۳۵	۴۴	۳۵	۰۹	رزن
۴۹	۳۰	۴۸	۵۱	۳۵	۱۴	۳۴	۵۲	فامنین
۴۸	۵۴	۴۷	۵۲	۳۵	۴۱	۳۵	۱۱	کبودرآهنگ
۴۹	۰۹	۴۸	۲۴	۳۴	۴۰	۳۴	۰۷	ملایر
۴۸	۳۲	۴۷	۵۳	۳۴	۲۶	۳۳	۵۹	نهاوند
۴۹	۱۳	۴۸	۲۰	۳۴	۵۶	۳۴	۳۵	همدان

مأخذ- معاونت برنامه ریزی استانداری.

۲-۱- تعداد شهرستان، بخش، شهر و دهستان بر اساس تقسیمات کشوری

تعداد دهستان	تعداد شهر	تعداد بخش	تعداد شهرستان	سال
۶۸	۱۶	۱۸	۸	۱۳۷۵
۷۰	۲۴	۲۰	۸	۱۳۸۰
۷۲	۲۷	۲۳	۸	۱۳۸۵
۷۳	۲۷	۲۵	۹	۱۳۸۸
۷۳	۲۷	۲۵	۹	۱۳۸۹
۷۳	۲۹	۲۵	۹	۱۳۹۰
۷۳	۲۹	۲۵	۹	۱۳۹۱
۷۳	۲۹	۲۵	۹	۱۳۹۲

مأخذ- معاونت برنامه ریزی استانداری.

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۳-۱- مشخصات عمومی شهرستانها براساس تقسیمات کشوری در پایان سال ۱۳۹۲

شهرستان	مساحت	تعداد بخش	تعداد شهر	تعداد دهستان
کل استان	۱۹۴۹۱	۲۵	۲۹	۷۳
اسدآباد	۱۱۹۶	۲	۲	۶
بهار	۱۳۳۴	۳	۴	۶
تویسرکان	۱۵۵۵	۲	۳	۷
رزن	۲۷۲۸	۳	۳	۷
فامنین	۱۲۸۷	۲	۱	۴
کبودرآهنگ	۳۸۱۵	۳	۳	۱۰
ملایر	۳۲۰۹	۴	۵	۱۵
نهاوند	۱۵۳۶	۴	۴	۹
همدان	۲۸۳۱	۲	۴	۹

مأخذ- استانداری همدان. معاونت برنامه ریزی. دفتر آمار و اطلاعات.

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ - ۱- سرزمین و آب و هوا

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۲

شهرستان و بخش	نام شهر	نام دهستان	تعداد آبادی		
			جمع	دارای سکنه	خالی از سکنه
کل استان همدان	-	-	۱۲۱۰	۱۰۷۳	۱۳۷
شهرستان اسدآباد	اسدآباد		۱۱۵	۹۹	۱۶
مرکزی					
		جلگه	۱۲	۹	۳
		چهاردولی	۲۸	۲۶	۲
		دریندود	۱۴	۱۴	۰
		سیدجمال الدین	۲۵	۲۱	۴
پیرسلمان	آجین				
		پیرسلمان	۲۲	۱۶	۶
		کلیائی	۱۴	۱۳	۱
شهرستان بهار	بهار		۷۷	۷۱	۶
مرکزی					
		آبرومند	۱۱	۱۱	۰
		سیمینه رود	۱۲	۱۲	۰
لالجین					
	مهاجران				
		سفالگران	۹	۹	۰
		مهاجران	۱۸	۱۲	۶
صالح آباد					
	صالح آباد	دیم کاران	۱۶	۱۶	۰
		صالح آباد	۱۱	۱۱	۰
شهرستان تویسرکان	تویسرکان سرکان		۱۱۶	۱۰۵	۱۱
مرکزی					
		حقیوق نبی	۲۴	۲۱	۳
		خرم رود	۲۱	۲۰	۱
		سید شهاب	۹	۹	۰
	فرسفج	کرزان رود	۱۱	۹	۲
قلقل رود					
		قلقل رود	۱۶	۱۵	۱

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۲ (دنباله)

شهرستان و بخش	نام شهر	نام دهستان	تعداد آبادی		
			جمع	دارای سکنه	خالی از سکنه
شهرستان رزن	رزن	کمال رود	۱۱	۱۰	۱
		میان رود	۲۴	۲۱	۳
			۱۳۹	۱۲۵	۱۴
	دمق	رزن	۳۰	۲۶	۴
		خرقان	۱۷	۱۶	۱
		بغراطی	۱۴	۱۳	۱
	قروه درجزین	سرد رود سفلی	۱۸	۱۷	۱
		سرد رود علیا	۱۳	۱۳	۰
		درجزین علیا	۳۰	۲۳	۷
		درجزین سفلی	۱۷	۱۷	۰
			۱۳۲	۱۲۹	۳
شهرستان کبودرآهنگ	کبودرآهنگ	کوهین	۱۴	۱۴	۰
		سرداران	۱۵	۱۵	۰
		راهب	۷	۷	۰
		حاجیلو	۱۰	۱۰	۰
		سبزدشت	۱۲	۱۱	۱
	گل تپه	مهربان سفلی	۲۱	۲۱	۰
		علی صدر	۱۵	۱۵	۰
		گل تپه	۱۰	۱۰	۰
	شیرین سو	مهربان علیا	۱۲	۱۰	۲
		شیرین سو	۱۶	۱۶	۰

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ _____ ۱- سرزمین و آب و هوا

۴- ۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۲ (دنباله)

شهرستان و بخش			نام دهستان	نام شهر	تعداد آبادی			
					جمع	دارای سکنه	خالی ازسکنه	
شهرستان ملایر			ملایر	۲۳۴	۲۰۷	۲۷		
مرکزی								
				جوزان	۱۲	۱۲	۰	
				حرم رود علیا	۲۰	۱۶	۴	
				کوه سردره	۱۸	۱۳	۵	
				موزاران	۱۳	۱۱	۲	
				ترک شرقی	۱۰	۹	۱	
زند				زنگنه				
					کمازان سفلی	۲۷	۲۵	۲
					کمازان علیا	۱۲	۱۱	۱
			کمازان وسطی		۱۲	۱۰	۲	
جوکار			جوکار ازندریان					
			سامن	المهدی	۹	۹	۰	
				ترک غربی	۲۱	۱۹	۲	
				جوکار	۱۷	۱۵	۲	
سامن								
			سامن	آورزمان	۱۳	۱۲	۱	
				حرم رود سفلی	۱۹	۱۸	۱	
				سامن	۲۱	۱۷	۴	
				سفید کوه	۱۰	۱۰	۰	
شهرستان نهاوند				نهاوند	۱۸۸	۱۶۸	۲۰	
مرکزی								
			طریق الاسلام		۲۴	۲۴	۰	
			گاماسیاب		۳۲	۲۳	۹	
			شعبان		۳۶	۳۳	۳	
زرین دشت			برزول					
				فضل	۹	۸	۱	
				گرین	۷	۷	۰	

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۴-۱- تقسیمات کشوری در محدوده استان: ۱۳۹۲ (دنباله)

شهرستان و بخش	نام شهر	نام دهستان	تعداد آبادی		
			جمع	دارای سکنه	خالی از سکنه
..... خزل	فیروزان				
		خزل شرقی	۴۲	۳۹	۳
		سلگی	۲۶	۲۲	۴
..... گیان	گیان				
		گیان	۶	۶	۰
		سراب	۶	۶	۰
..... شهرستان همدان			۱۲۶	۱۰۷	۱۹
..... شراء	قهاوند				
		جیحون دشت	۱۵	۱۵	۰
		چاه دشت	۱۱	۱۰	۱
		شوردشت	۱۵	۱۵	۰
..... مرکزی	همدان مریانج جورقان				
		ابرو	۷	۶	۱
		الوند کوه شرقی	۸	۸	۰
		الوند کوه غربی	۱۴	۱۱	۳
		سنگستان	۲۵	۲۱	۴
		گنبد	۱۷	۱۰	۷
		هگمتانه	۱۴	۱۱	۳
..... شهرستان فامنین			۸۳	۶۲	۲۱
..... مرکزی	فامنین				
		خرم دشت	۱۵	۱۴	۱
		مفتح	۷	۵	۲
..... پیشخور	-	پیشخور	۴۶	۳۱	۱۵
		زردشت	۱۵	۱۲	۳

مأخذ- معاونت برنامه ریزی استانداری .

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ _____ ۱- سرزمین و آب و هوا

۵- ۱- مشخصات ایستگاههای هواشناسی: ۱۳۹۲

ایستگاه	نام شهر یا دهستان محل استقرار	نوع ایستگاه	سال تاسیس	ارتفاع از سطح دریا (متر)
سینوپتیک همدان	همدان (فرودگاه)	سینوپتیک فرودگاهی	۱۳۵۴	۱۷۴۹
ملایر	موزاران (روستای جوراب)	سینوپتیک اصلی	۱۳۷۰	۱۷۲۵
نوژه (کبودرآهنگ)	راهب	سینوپتیک اصلی	۱۳۲۹	۱۶۷۹
نهاوند	شعبان (روستای جهان آباد)	سینوپتیک	۱۳۷۱	۱۶۵۸
رزن	رزن (روستای تکیه)	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۸۰۵
تویسرکان	تویسرکان	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۲	۱۷۸۳
اسدآباد	اسدآباد	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۵۵۲
فامنین	فامنین	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۶۱۶
قهاوند	قهاوند	سینوپتیک تکمیلی	۱۳۸۷	۱۶۴۵

مأخذ- اداره کل هواشناسی استان.

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۶-۱- وضع جوی شهر همدان بر حسب ماه

ماه	دمای هوا (درجه سانتیگراد)				
	معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق	متوسط
..... ۱۳۹۲	۱۹/۴	۳/۳	۳۹/۶	-۲۳/۴	۱۱/۴
..... فروردین	۱۸/۷	۲/۷	۲۲/۹	-۳/۵	۱۰/۷
..... اردیبهشت	۲۰/۷	۴/۵	۲۶/۱	-۲/۴	۱۲/۶
..... خرداد	۲۹/۳	۹/۹	۳۷/۳	۵/۳	۱۹/۶
..... تیر	۳۵/۶	۱۳/۹	۳۹/۶	۱۱/۵	۲۴/۷
..... مرداد	۳۵/۵	۱۴/۶	۳۹/۶	۱۱/۶	۲۵/۱
..... شهریور	۳۲/۲	۱۰/۷	۳۵/۸	۶/۴	۲۱/۵
..... مهر	۲۴/۵	۵/۲	۲۸/۷	-۲/۴	۱۴/۸
..... آبان	۱۳/۸	۱/۴	۲۱/۰	-۲/۹	۷/۶
..... آذر	۷/۵	-۲/۱	۱۷/۰	-۱۵/۹	۲/۷
..... دی	-۰/۶	-۱۲	۵/۴	-۲۳/۴	-۶/۳
..... بهمن	۲/۸	-۸/۸	۱۰/۵	-۲۱/۷	-۳/۰
..... اسفند	۱۳/۲	۰/۱	۱۹/۷	-۵/۶	۶/۷

ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۶:۳۰	ساعت ۱۲:۳۰			
..... ۱۳۹۲	۳۱۴/۱	۳۰/۹	۶۴	۳۸	۱۱۷	۳۰۱۴/۳	۱۳
..... فروردین	۲۴/۵	۸/۷	۶۹	۳۰	۸	۲۵۶/۰	۱۳
..... اردیبهشت	۸/۶	۲/۶	۷۲	۳۲	۳	۲۴۸/۲	۱۲
..... خرداد	۱۵/۹	۱۴/۷	۴۹	۱۸	۰	۳۵۰/۹	۱۲
..... تیر	۰/۰	۰/۰	۳۸	۱۷	۰	۳۸۲/۲	۹
..... مرداد	۰/۰	۰/۰	۳۹	۱۷	۰	۳۶۱/۴	۱۱
..... شهریور	۰/۰	۰/۰	۳۶	۱۳	۰	۳۲۵/۳	۱۲
..... مهر	۰/۰	۰/۰	۴۹	۲۰	۲	۳۰۹/۹	۱۲
..... آبان	۸۷/۰	۲۷/۰	۸۷	۵۸	۱۳	۱۶۳/۵	۱۱
..... آذر	۹۰/۹	۳۰/۹	۷۸	۶۰	۱۶	۱۵۸/۳	۱۳
..... دی	۲۷/۲	۷/۶	۹۰	۷۳	۳۰	۹۶/۷	۷
..... بهمن	۳۵/۸	۲۱/۵	۸۶	۶۶	۲۹	۱۶۹/۶	۱۳
..... اسفند	۲۴/۲	۷/۹	۸۲	۴۹	۱۶	۱۹۲/۳	۱۳

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ - ۱- سرزمین و آب و هوا

۶-۱- وضع جوی شهر ملایر بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
۱۳/۳	-۱۷/۰	۴۰/۸	۵/۹	۲۰/۷	۱۳۹۲
۱۲/۲	-۰/۴	۲۴/۴	۵/۳	۱۹/۰	 فروردین
۱۳/۷	۱/۸	۲۶	۷/۲	۲۰/۲	 اردیبهشت
۲۰/۳	۷/۲	۳۶/۶	۱۱/۲	۲۹/۴	 خرداد
۲۶/۱	۱۲/۶	۴۰/۸	۱۵/۹	۳۶/۳	 تیر
۲۶/۱	۱۲/۸	۳۹/۶	۱۶/۱	۳۶/۱	 مرداد
۲۲/۸	۹/۶	۳۵/۶	۱۳/۰	۳۲/۶	 شهریور
۱۶/۹	۰/۸	۲۹/۴	۸/۰	۲۵/۷	 مهر
۹/۵	-۱/۰	۲۲/۲	۳/۷	۱۵/۴	 آبان
۴/۹	-۷/۴	۱۷/۸	۰/۴	۹/۵	 آذر
-۲/۱	-۱۶/۲	۹/۸	-۷/۲	۳/۱	 دی
۱/۴	-۱۷/۰	۱۶/۸	-۴/۱	۷/۰	 بهمن
۷/۹	-۳/۶	۱۹/۸	۱/۷	۱۴/۱	 اسفند

ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
.....۱۳۹۲	۳۶۷/۲	۳۴/۰	۶۰	۳۳	۷۶	۳۱۵۵/۶	۱۴
..... فروردین	۴۹/۶	۱۸/۹	۶۴	۳۰	۱	۲۶۸/۲	۱۲
..... اردیبهشت	۵۳/۵	۲۰/۵	۶۸	۳۴	۰	۲۳۲/۹	۱۱
..... خرداد	۳۴/۳	۳۴/۰	۴۹	۱۷	۰	۳۶۵/۲	۱۰
..... تیر	۰/۰	۰/۰	۳۹	۱۵	۰	۳۷۸/۵	۱۲
..... مرداد	۰/۰	۰/۰	۳۲	۱۴	۰	۳۶۵/۳	۱۰
..... شهریور	۰/۰	۰/۰	۳۳	۱۲	۰	۳۲۴	۱۰
..... مهر	۰/۰	۰/۰	۴۱	۱۵	۰	۳۱۳/۵	۱۱
..... آبان	۵۲/۲	۱۴/۴	۷۲	۴۵	۲	۱۶۹/۴	۱۳
..... آذر	۸۱/۶	۳۰/۹	۷۴	۵۱	۱۱	۱۷۲/۰	۱۳
..... دی	۳۵/۵	۹/۶	۹۱	۶۷	۳۰	۱۵۳/۸	۱۴
..... بهمن	۲۰/۹	۱۰/۹	۸۰	۵۰	۲۱	۲۱۳/۷	۱۲
..... اسفند	۳۹/۶	۱۹/۴	۷۲	۴۱	۱۱	۱۹۹/۱	۱۲

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۶-۱- وضع جوی شهر نهاوند بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
۱۳/۳	-۱۹/۰	۳۹/۸	۵/۸	۲۰/۸	۱۳۹۲
۱۲/۰	-۱/۴	۲۳	۴/۵	۱۹/۴	 فروردین
۱۳/۸	۰/۴	۲۷/۲	۶/۹	۲۰/۷	 اردیبهشت
۲۰/۴	۷/۰	۳۷/۲	۱۱/۱	۲۹/۸	 خرداد
۲۶/۰	۱۳/۰	۳۹/۸	۱۵/۷	۳۶/۲	 تیر
۲۶/۰	۱۳/۰	۳۹/۸	۱۵/۸	۳۶/۲	 مرداد
۲۲/۸	۷/۸	۳۶/۶	۱۲/۹	۳۲/۷	 شهریور
۱۶/۶	۰/۴	۳۰/۶	۷/۵	۲۵/۸	 مهر
۹/۹	-۰/۲	۲۲/۸	۴/۲	۱۵/۶	 آبان
۵/۵	-۸/۰	۱۷/۶	۰/۷	۱۰/۲	 آذر
-۱/۸	-۱۳/۴	۷/۸	-۶/۷	۳/۱	 دی
۰/۵	-۱۹/۰	۱۵/۸	-۴/۶	۵/۶	 بهمن
۸/۳	-۳/۴	۲۰/۲	۲/۱	۱۴/۵	 اسفند

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز	میزان بارندگی (میلیمتر)	ماه
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
۱۸	۳۲۲۴/۹	۷۹	۳۷	۶۴	۱۲/۰	۳۳۳/۱	۱۳۹۲
۱۷	۲۷۲/۱	۳	۳۳	۷۳	۵/۰	۳۱/۶	 فروردین
۱۸	۲۵۰/۴	۰	۲۱	۵۲	۱۱/۰	۲۹/۷	 اردیبهشت
۱۴	۳۷۵/۵	۰	۲۰	۳۹	۳/۰	۲/۸	 خرداد
۱۱	۳۹۳/۵	۰	۱۸	۳۳	۰/۰	۰/۰	 تیر
۱۲	۳۷۹/۸	۰	۱۷	۳۶	۰/۰	۰/۰	 مرداد
۱۴	۳۳۹/۸	۰	۲۰	۴۹	۰/۰	۰/۰	 شهریور
۱۳	۳۱۰/۰	۰	۴۸	۷۸	۰/۰	۰/۰	 مهر
۱۴	۱۷۰/۹	۳	۵۰	۷۶	۱۲/۰	۴۰/۵	 آبان
۱۵	۱۶۷/۲	۱۲	۶۵	۸۹	۱۲/۰	۹۶/۸	 آذر
۹	۱۶۸/۴	۲۹	۶۱	۸۱	۸/۰	۵۰/۵	 دی
۱۵	۱۹۱/۲	۲۳	۴۲	۷۵	۹/۰	۴۴/۲	 بهمن
۱۰	۲۰۶/۱	۹	۵۰	۸۲	۶/۰	۳۷/۰	 اسفند

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ - ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- وضع جوی شهر تویسرکان بر حسب ماه (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سانتیگراد)			
	معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق
.....۱۳۹۲	۱۹/۸	۶/۸	۳۹/۴	-۱۴/۸
فروردین	۱۷/۹	۵/۵	۲۲/۲	۰
اردیبهشت	۱۹/۸	۷/۴	۲۴/۸	۱
خرداد	۲۸/۷	۱۲	۳۷/۰	۶/۸
تیر	۳۵/۲	۱۶/۸	۳۹/۰	۱۳/۲
مرداد	۳۵	۱۷/۴	۳۹/۴	۱۳/۲
شهریور	۳۱/۷	۱۴/۸	۳۵/۲	۹/۶
مهر	۲۴/۴	۸/۱	۲۸/۶	۱/۴
آبان	۱۴/۹	۴/۸	۲۳/۶	۱/۴
آذر	۸/۲	۰/۴	۱۶/۰	-۸/۶
دی	۳/۲	-۵/۳	۸/۰	-۱۱/۶
بهمن	۵/۶	-۳/۲	۱۴/۸	-۱۴/۸
اسفند	۱۲/۸	۲/۶	۱۸/۲	-۲/۶

ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
..... ۱۳۹۲	۳۱۵/۱	۳۱/۷	۶۳	۳۶	۷۶	۳۰۵۹/۶	۱۴
فروردین	۲۷/۵	۹/۱	۶۴	۳۳	۱۰	۲۶۰/۲	۱۳
اردیبهشت	۱۸/۰	۳/۷	۶۸	۳۸	۱	۲۳۳/۵	۱۲
خرداد	۲/۸	۲/۸	۵۳	۱۸	۰	۳۵۰/۴	۱۱
تیر	۰/۰	۰/۰	۴۳	۱۶	۰	۳۸۰/۷	۱۱
مرداد	۰/۰	۰/۰	۴۰	۱۶	۰	۳۶۳/۶	۱۰
شهریور	۰/۰	۰/۰	۴۲	۱۴	۰	۳۲۴/۲	۱۱
مهر	۰/۰	۰/۰	۵۲	۱۸	۰	۳۰۲/۲	۱۳
آبان	۵۳/۹	۱۸/۰	۷۶	۴۹	۰	۱۷۵/۹	۱۰
آذر	۱۰۹/۷	۳۱/۷	۷۷	۵۹	۹	۱۴۹/۹	۱۴
دی	۲۴/۳	۸/۴	۸۶	۶۸	۲۹	۱۵۷/۳	۹
بهمن	۴۱/۴	۱۲/۴	۷۹	۶۳	۲۰	۱۸۲/۳	۸
اسفند	۳۷/۵	۱۰/۴	۷۲	۴۵	۷	۱۷۹/۴	۱۱

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۱-۶- وضع جوی شهر کبودرآهنگ بر حسب ماه (دنباله)

ماه	دمای هوا (درجه سانتیگراد)			
	معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق
.....۱۳۹۲	۱۸/۸	۲/۵	۴۰/۶	-۲۴/۸
..... فروردین	۱۸/۷	۰/۷	۲۲/۶	-۴/۸
..... اردیبهشت	۲۱/۰	۴/۵	۲۶/۶	-۱/۸
..... خرداد	۲۹/۲	۱۰/۵	۳۶/۰	۵/۶
..... تیر	۳۵/۷	۱۵/۳	۴۰/۰	۱۲/۴
..... مرداد	۳۵/۴	۱۶/۰	۴۰/۶	۱۳/۰
..... شهریور	۳۲/۱	۱۱/۱	۳۶/۰	۶/۶
..... مهر	۲۴/۵	۳/۸	۲۸/۶	-۰/۴
..... آبان	۱۳/۵	۰/۴	۱۹/۸	-۳/۴
..... آذر	۶/۶	-۴/۱	۱۶/۴	-۱۷/۶
..... دی	-۳/۳	-۱۴/۶	۲/۸	-۲۴/۴
..... بهمن	۰/۳	-۱۱/۸	۶/۶	-۲۴/۸
..... اسفند	۱۲/۴	-۱/۸	۱۸/۸	-۱۰/۶

ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			۱۲:۳۰	۶:۳۰			
.....۱۳۹۲	۲۸۵/۴	۲۷/۸	۶۵	۳۹	۱۴۵	۲۹۶۲/۶	۲۰
..... فروردین	۱۹/۴	۸/۶	۷۵	۳۳	۱۴	۲۴۳/۶	۱۹
..... اردیبهشت	۲۰/۲	۵/۲	۷۳	۲۸	۳	۲۴۲/۴	۱۵
..... خرداد	۱۴/۴	۱۲/۴	۵۱	۱۶	۰	۳۰۲/۸	۱۷
..... تیر	۲/۶	۲/۶	۳۹	۱۶	۰	۳۷۸/۰	۱۵
..... مرداد	۰/۰	۰/۰	۴۳	۱۷	۰	۳۵۶/۲	۹
..... شهریور	۰/۰	۰/۰	۳۴	۱۴	۰	۳۲۱/۶	۱۵
..... مهر	۰/۰	۰/۰	۵۱	۲۱	۵	۳۰۹/۴	۱۷
..... آبان	۶۲/۸	۱۷/۰	۸۵	۵۷	۱۸	۱۶۰/۲	۱۰
..... آذر	۷۷/۸	۲۷/۸	۸۲	۶۲	۲۴	۱۵۳/۰	۲۰
..... دی	۲۳/۰	۹/۶	۸۷	۷۷	۳۰	۱۲۷/۲	۷
..... بهمن	۳۵/۸	۲۱/۰	۸۴	۷۲	۳۰	۱۸۴/۸	۱۲
..... اسفند	۲۹/۴	۱۳/۰	۸۰	۵۲	۲۱	۱۸۳/۴	۱۵

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ - ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- وضع جوی شهر اسدآباد بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
۱۰/۴	-۱۸/۷	۳۸/۵	۲/۴	۱۸/۵	۱۳۹۲
۸/۸	-۵/۳	۲۲/۲	۰/۶	۱۷/۷	 فروردین
۱۱/۵	-۳/۶	۲۵/۶	۳/۸	۱۹/۳	 اردیبهشت
۱۸/۳	۴/۳	۳۵/۴	۸/۵	۲۸/۲	 خرداد
۲۳/۸	۸/۵	۳۸/۵	۱۳/۳	۳۴/۴	 تیر
۲۳/۳	۸/۴	۳۷/۳	۱۲/۷	۳۴	 مرداد
۱۹/۳	۲/۹	۳۴/۱	۷/۹	۳۰/۷	 شهریور
۱۳/۲	-۳/۰	۲۸/۱	۳/۱	۲۳/۳	 مهر
۷/۰	-۴/۴	۲۰/۷	۰/۸	۱۳/۷	 آبان
۱/۸	-۱۳/۸	۱۴/۹	-۲/۸	۶/۳	 آذر
-۶/۳	-۱۸/۷	۲/۹	-۱۰/۹	-۱/۶	 دی
-۱/۹	-۱۷/۴	۱۳/۳	-۷/۲	۳/۴	 بهمن
۵/۶	-۵/۹	۱۸/۰	-۱/۲	۱۲/۴	 اسفند

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز	میزان بارندگی (میلیمتر)	ماه
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
۱۲	۳۰۹۹/۴	۱۳۸	۴۰	۷۰	۳۵/۰	۳۳۲/۶	 ۱۳۹۲
۱۲	۲۶۳/۸	۱۳	۳۴	۷۳	۹/۶	۲۵/۲	 فروردین
۹	۲۴۵/۹	۶	۳۸	۷۹	۴/۰	۱۹/۹	 اردیبهشت
۸	۳۵۵/۳	۰	۲۱	۵۴	۱۴/۰	۱۵/۱	 خرداد
۱۱	۳۸۶/۸	۰	۱۹	۴۵	۰/۵	۰/۵	 تیر
۱۰	۳۶۷/۳	۰	۱۹	۴۷	۰/۰	۰/۰	 مرداد
۸	۳۴۰/۱	۰	۱۷	۵۳	۰/۰	۰/۰	 شهریور
۸	۳۰۱/۶	۴	۲۲	۵۹	۰/۰	۰/۰	 مهر
۷	۱۶۶/۵	۱۴	۵۷	۸۷	۱۰/۷	۷۶/۳	 آبان
۱۰	۱۵۸/۲	۲۱	۶۳	۸۵	۳۵/۰	۹۲/۷	 آذر
۷	۱۴۷/۴	۳۰	۷۰	۸۶	۴/۶	۱۲/۶	 دی
۹	۱۷۳/۷	۲۹	۶۷	۸۶	۱۹/۶	۴۸/۵	 بهمن
۱۱	۱۹۲/۸	۲۱	۵۰	۸۴	۱۹/۰	۴۱/۸	 اسفند

۱ - سرزمین و آب و هوا ————— سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۶-۱- وضع جوی شهر رزن بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
متوسط	حداقل مطلق	حداکثر مطلق	معدل حداقل	معدل حداکثر	
۱۱/۶	-۲۰/۶	۴۰/۲	۴/۱	۱۹/۱	۱۳۹۲
۹/۸	-۳/۶	۲۱/۸	۱/۸	۱۷/۸	 فروردین
۱۲/۵	-۱/۶	۲۴/۴	۵/۰	۲۰/۰	 اردیبهشت
۲۰/۰	۴/۸	۳۴/۰	۱۱/۵	۲۸/۵	 خرداد
۲۵/۵	۱۱/۸	۳۹/۶	۱۶/۲	۳۴/۸	 تیر
۲۶/۰	۱۲/۲	۴۰/۲	۱۷/۰	۳۴/۹	 مرداد
۲۲/۴	۶/۰	۳۴/۲	۱۲/۹	۳۱/۸	 شهریور
۱۴/۹	-۲/۰	۲۹/۲	۵/۶	۲۴/۲	 مهر
۷/۷	-۱/۴	۱۹/۴	۲/۳	۱۳/۱	 آبان
۱/۹	-۱۶/۰	۱۵/۶	-۲/۷	۶/۵	 آذر
-۵/۱	-۲۰/۶	۶/۰	-۱۱/۹	۱/۸	 دی
-۲/۲	-۲۰/۴	۱۰/۰	-۸/۳	۳/۹	 بهمن
۵/۹	-۶/۰	۱۸/۰	-۰/۴	۱۲/۲	 اسفند

حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)	ساعات آفتابی (ساعت)	تعداد روزهای یخبندان	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		حداکثر بارندگی در یک روز	میزان بارندگی (میلیمتر)	ماه
			ساعت ۱۲:۳۰	ساعت ۶:۳۰			
۱۸	۳۰۸۴/۹	۱۲۴	۴۴	۷۲	۳۰/۱	۳۲۳/۹	۱۳۹۲
۱۴	۲۵۴/۷	۹	۴۵	۸۳	۶/۸	۱۶/۸	 فروردین
۱۶	۲۳۹/۶	۴	۴۳	۸۴	۲/۵	۱۳/۳	 اردیبهشت
۱۴	۳۵۲/۷	۰	۳۲	۶۳	۱۶/۳	۱۸/۹	 خرداد
۱۱	۳۷۸/۶	۰	۳۱	۵۵	۰/۰	۰/۰	 تیر
۱۰	۳۵۶/۷	۰	۳۳	۵۷	۰/۰	۰/۰	 مرداد
۱۱	۳۲۴/۳	۰	۱۶	۴۳	۰/۰	۰/۰	 شهریور
۱۵	۳۰۷/۸	۱	۲۳	۵۷	۰/۰	۰/۰	 مهر
۱۸	۱۶۶/۳	۱۰	۵۷	۸۱	۲۳/۱	۹۷/۴	 آبان
۱۴	۱۶۱/۲	۲۳	۶۵	۸۴	۳۰/۱	۸۹/۷	 آذر
۸	۱۴۰/۷	۳۰	۶۶	۸۷	۷/۴	۱۱/۷	 دی
۱۳	۲۰۲/۹	۳۰	۶۲	۸۱	۱۹/۵	۳۹/۸	 بهمن
۱۵	۱۹۹/۴	۱۷	۵۴	۸۵	۱۹/۷	۳۶/۳	 اسفند

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ - ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۶- وضع جوی شهر فامنین بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق	متوسط	
۱۹/۹	۴/۰	۴۱/۲	-۲۲/۴	۱۲/۰	۱۳۹۲
۱۹/۳	۱/۲	۲۳/۸	-۵/۲	۱۰/۲	 فروردین
۲۱/۷	۵/۱	۲۷/۴	-۳/۰	۱۳/۴	 اردیبهشت
۳۰/۰	۱۱/۴	۳۶/۸	۵/۸	۲۰/۷	 خرداد
۳۵/۹	۱۶/۱	۴۰/۴	۱۲/۶	۲۶/۰	 تیر
۳۵/۹	۱۶/۷	۴۱/۲	۱۱/۸	۲۶/۳	 مرداد
۳۲/۸	۱۲/۳	۳۶/۶	۶/۰	۲۲/۵	 شهریور
۲۵/۴	۴/۷	۳۰/۰	-۲/۶	۱۵/۰	 مهر
۱۴/۰	۲/۵	۲۱/۴	-۲/۴	۸/۳	 آبان
۷/۷	-۱/۵	۱۷/۴	-۱۱/۲	۳/۱	 آذر
-۰/۳	-۱۱/۱	۵/۲	-۲۱/۶	-۵/۷	 دی
۲/۶	-۸/۳	۱۱/۴	-۲۲/۴	-۲/۹	 بهمن
۱۳/۷	-۰/۶	۱۹/۲	-۵/۸	۶/۵	 اسفند

ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	حداکثر بارندگی در یک روز	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۶:۳۶۸	ساعت ۱۲:۳۰			
.....۱۳۹۲	۲۸۲/۳	۳۷/۸	۶۷	۳۸	۱۲۴	۳۰۹۵/۵	۲۶
..... فروردین	۱۴/۲	۵/۴	۷۷	۳۲	۱۳	۲۵۸/۴	۲۵
..... اردیبهشت	۷/۴	۲/۲	۶۹	۲۷	۳	۲۶۰/۹	۲۶
..... خرداد	۱۹/۵	۱۸/۷	۵۰	۱۸	۰	۳۵۵/۰	۱۴
..... تیر	۲/۱	۲/۱	۴۲	۱۸	۰	۳۷۹/۰	۱۲
..... مرداد	۰/۰	۰/۰	۴۱	۱۷	۰	۳۵۸/۹	۱۲
..... شهریور	۳۷/۸	۳۷/۸	۴۴	۱۸	۰	۳۳۰/۸	۱۴
..... مهر	۰/۰	۰/۰	۵۶	۲۳	۲	۳۰۲/۹	۱۵
..... آبان	۵۷/۰	۱۴/۳	۸۳	۵۹	۱۱	۱۶۷/۶	۱۶
..... آذر	۷۵/۸	۲۳/۵	۸۶	۶۴	۱۸	۱۶۳/۱	۱۵
..... دی	۱۰/۷	۴/۱	۸۹	۷۰	۳۰	۱۳۶/۳	۹
..... بهمن	۲۶/۹	۱۵/۰	۸۶	۶۵	۲۹	۱۸۷/۰	۱۳
..... اسفند	۳۰/۹	۱۷/۳	۸۵	۴۷	۱۸	۱۹۵/۶	۱۳

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۶-۱- وضع جوی شهر قهاوند بر حسب ماه (دنباله)

دمای هوا (درجه سانتیگراد)					ماه
معدل حداکثر	معدل حداقل	حداکثر مطلق	حداقل مطلق	متوسط	
۱۹/۹	۴/۱	۴۱/۰	-۲۲/۵	۱۲/۰	۱۳۹۲
۱۹/۲	۲/۵	۲۳/۱	-۳/۱	۱۰/۹	 فروردین
۲۱/۰	۵/۳	۲۷/۸	-۱/۱	۱۳/۲	 اردیبهشت
۳۰/۱	۱۱/۳	۳۶/۷	۵/۸	۲۰/۷	 خرداد
۳۶/۰	۱۵/۷	۴۱/۰	۱۲/۴	۲۵/۹	 تیر
۳۶/۰	۱۵/۹	۴۰/۷	۱۳/۰	۲۵/۹	 مرداد
۳۲/۷	۱۲/۰	۳۶/۱	۷/۱	۲۲/۴	 شهریور
۲۵/۲	۵/۸	۲۹/۱	-۱/۶	۱۵/۵	 مهر
۱۴/۳	۲/۱	۲۱/۷	-۲/۱	۸/۲	 آبان
۸/۱	-۱/۶	۱۷/۴	-۱۲/۲	۳/۲	 آذر
۰/۱	-۱۰/۹	۸/۴	-۲۲/۵	-۵/۴	 دی
۲/۶	-۸/۷	۱۱/۲	-۲۱/۵	-۳/۰	 بهمن
۱۳/۸	-۰/۲	۱۹/۶	-۵/۲	۶/۸	 اسفند

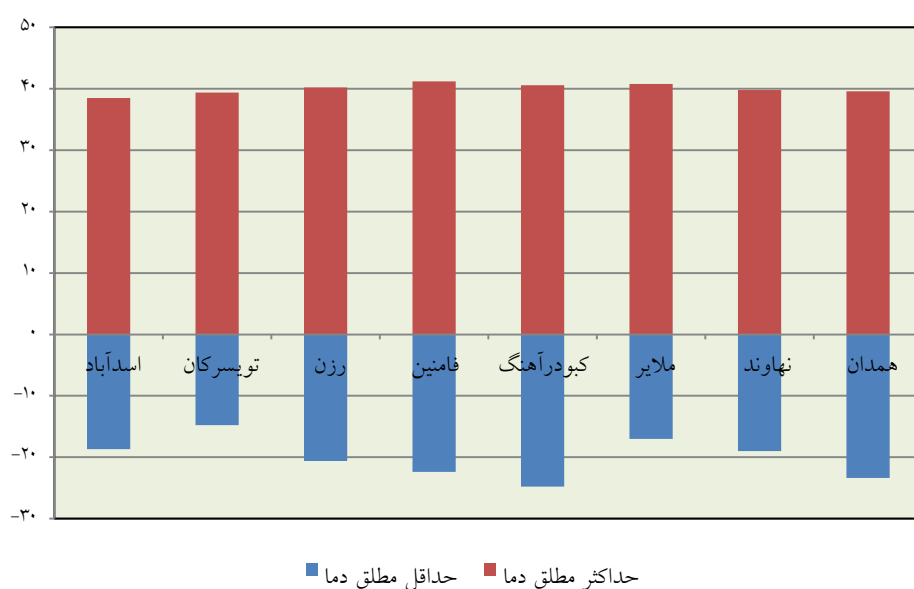
ماه	میزان بارندگی (میلیمتر)	بارندگی در یک روز حداکثر	متوسط رطوبت نسبی (درصد)		تعداد روزهای یخبندان	ساعات آفتابی (ساعت)	حداکثر سرعت وزش باد (متر بر ثانیه)
			ساعت ۶:۳۰	ساعت ۱۲:۳۰			
.....۱۳۹۲	۳۱۳/۱	۳۰/۴	۶۴	۴۱	۱۲۰	۲۸۵۰/۳	۱۸
..... فروردین	۲۷/۷	۹/۹	۷۱	۳۶	۷	۲۴۴/۹	۱۷
..... اردیبهشت	۲۲/۰	۶/۲	۶۹	۳۵	۲	۲۳۳/۰	۱۵
..... خرداد	۳/۱	۳/۱	۴۴	۲۳	۰	۳۴۸/۳	۱۳
..... تیر	۰/۰	۰/۰	۳۵	۱۹	۰	۳۶۶/۶	۹
..... مرداد	۰/۰	۰/۰	۳۴	۱۹	۰	۳۴۹/۲	۹
..... شهریور	۰/۰	۰/۰	۳۳	۲۰	۰	۳۰۸/۰	۱۲
..... مهر	۰/۰	۰/۰	۴۶	۲۱	۱	۲۹۵/۶	۱۶
..... آبان	۶۶/۲	۲۳/۶	۸۵	۵۷	۱۲	۱۵۷/۸	۱۴
..... آذر	۹۰/۳	۳۰/۴	۸۵	۶۴	۲۰	۱۳۸/۱	۱۸
..... دی	۱۳/۵	۴/۵	۹۰	۸۱	۳۰	۸۱/۹	۶
..... بهمن	۳۷/۵	۲۴/۵	۸۸	۷۲	۲۹	۱۵۳/۰	۱۰
..... اسفند	۵۲/۸	۲۸/۰	۸۲	۵۰	۱۹	۱۷۳/۹	۱۰

مأخذ- اداره کل هواشناسی

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ ————— ۱- سرزمین و آب و هوا

۱-۱- حداکثر و حداقل مطلق درجه حرارت مراکز شهرستانها

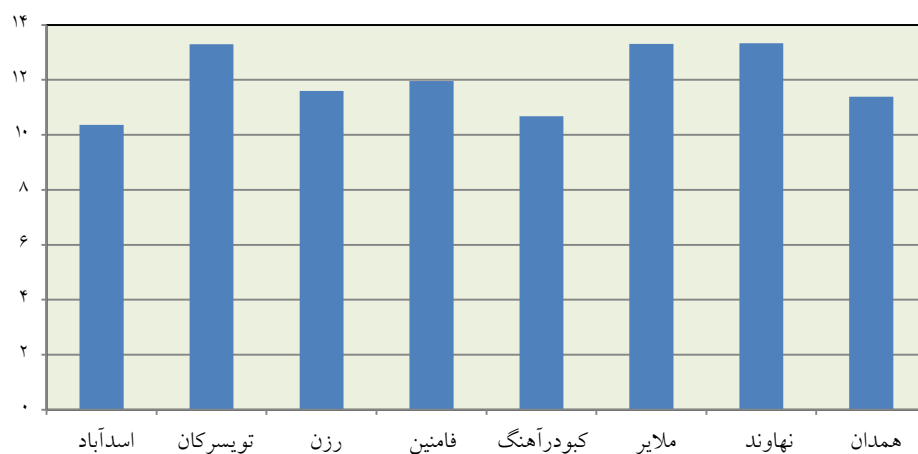
(درجه سانتیگراد)

منبع: جداول ۱-۶

۱-۲- متوسط درجه حرارت سالانه مراکز شهرستانها

(درجه سانتیگراد)

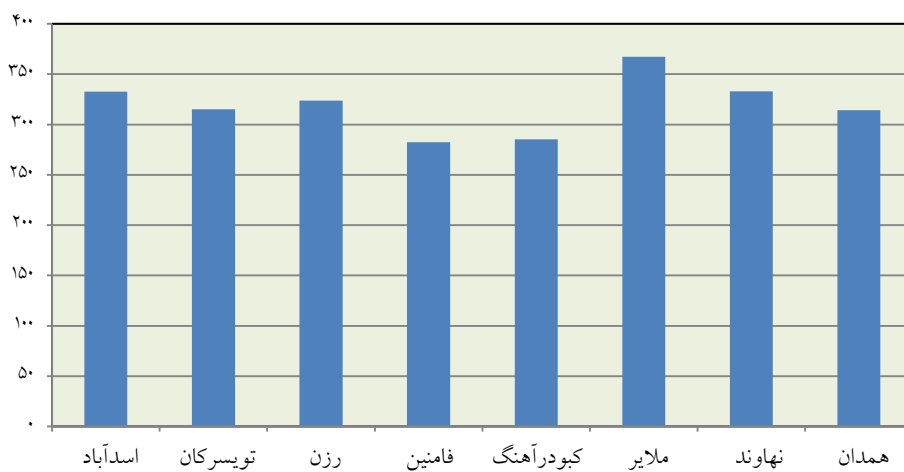

منبع: جداول ۱-۶

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

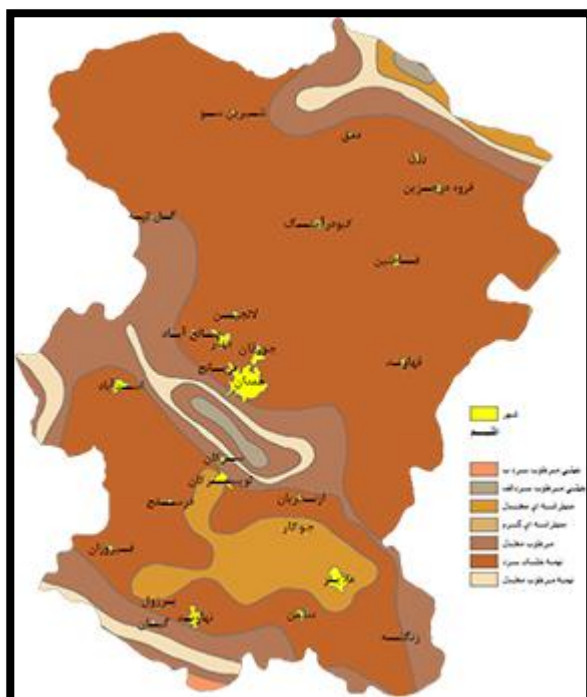
۱-۳- میزان بارندگی سالانه مراکز شهرستانها

(میلیمتر)

منبع: جداول ۶- ۱

نقشه اقلیم شناسی استان همدان

سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲ _____ ۱- سرزمین و آب و هوا

۷- ۱- مساحت جنگلهای طبیعی و اراضی جنگلی، جنگل دست کاشت و درختکاری حاشیه راهها در

پایان سال ۱۳۹۲

(هکتار)

درختکاری حاشیه راهها	ذخیره گاههای جنگلی (۳)	نهالستان	جنگل (۱)		جمع کل	شهرستان
			طبیعی و اراضی جنگلی	دست کاشت (۲)		
۴۹۳	۱۰۹۵	۱۴	۳۸۱۴	۳۶۶۱۷	۴۱۶۳۴	کل استان
۱۳	۰	۰	۴۴۰	۰	۴۵۳	اسدآباد
۵۶	۰	۰	۵۵۹	۰	۶۱۵	بهار
۰	۶۹۶	۰	۲۷۳	۳۵۲۲	۴۴۹۱	تویسرکان
۹۰	۰	۰	۲۶۸	۰	۳۵۸	رزن
۱۵	۸۰	۰	۵۷۰	۴۶۱۷	۵۲۰۲	فامنین
۷۴	۰	۰	۴۱۸	۰	۴۹۲	کبودرآهنگ
۱۵۵	۱۲۸	۱۴	۲۱۲	۴۸۱۳	۵۲۶۴	ملایر
۴۰	۱۹۱	۰	۶۴۵	۲۳۵۹۵	۲۴۲۸۰	نهادوند
۵۰	۰	۰	۴۲۹	۰	۴۷۹	همدان

(۱) جنگل های دست کاشت شامل جنگلکاری های دیم و آبی است.

(۲) در ستون جنگل دست کاشت آمار جنگلکاری هایی که بهره وری آنها به شهرداریها و یا سایر ارگانها و بخش خصوصی واگذار شده نیز لحاظ شده است.

(۳) ذخیره گاههای جنگلی در شهرستانهای نهاوند، ملایر و فامنین در محدوده اراضی جنگلی واقع شده و مساحت آنها با مساحت اراضی جنگلی جمع نمی شود ولی در شهرستان تویسرکان مساحت ۶۹۶,۱۷ هکتاری ذخیره گاه های جنگلی دارستان، فاران و آرتیمان خارج از محدوده اراضی جنگلی است بنابراین در جمع کل لحاظ می شود. مأخذ- اداره کل منابع طبیعی استان.

۱ - سرزمین و آب و هوا _____ سالنامه آماری استان همدان - ۱۳۹۲

۸-۱- برآورد تعداد پرندگان وحشی در مناطق حفاظت شده و آزاد استان بر حسب نوع پرنده

(بهله - قطعه)

سال	میش مرغ	عقاب		کرکس	قرقی	شاهین	جغد
		دشتی	طلایی				
۱۳۷۵.....	۱۱	۱۴۷	۸۹	۹	۹۷	۱۴	۱۲۵
۱۳۸۰.....	۳	۱۱۰	۷۵	۱۸	۱۱۰	۱۶	۱۴۵
۱۳۸۵.....	۰	۴۸	۱۳	۱۶	۹۲	۷۸	۲۶۹
۱۳۸۸.....	۰	۴۵	۳۵	۲۱	۸۳	۶۹	۲۹۱
۱۳۸۹.....	۰	۵۵	۴۲	۳۱	۹۷	۷۴	۳۲۰
۱۳۹۰.....	۰	۲۳	۳۴	۱۷	۴۲	۵۹	۲۷۰
۱۳۹۱.....	۰	۲۵۰	۱۶۰	۲۸	۹۵	۱۴	۲۶۲
۱۳۹۲.....	۰	۲۶۰	۱۴۵	۳۰	۸۶	۱۶	۲۴۱

سال	کبک	باقرقره	مرغابی و غاز	درنا	دلیجه	اگرت	حواصیل
۱۳۷۵.....	۸۱۰۰	۴۴۵۰	۴۹۰۰	۲۰۰۰	۲۱۵	۷۲	۱۴۵
۱۳۸۰.....	۲۴۰۰	۲۸۰۰	۲۳۰۰	۲۵	۱۸۵	۷۵	۱۵۰
۱۳۸۵.....	۸۶۴۳	۱۲۱۱	۱۴۵۸	۲۴	۵۹۳	۸۹	۷۶
۱۳۸۸.....	۹۲۲۱	۸۴۱	۶۶۰	۳۴	۸۷۴	۸۱	۹۳
۱۳۸۹.....	۱۰۴۰۰	۹۵۲	۷۰۲	۳۸	۹۵۳	۹۲	۱۰۷
۱۳۹۰.....	۹۷۵۰	۲۴۷	۳۴۰	۱۳	۵۴۶	۶۲	۵۶
۱۳۹۱.....	۴۶۸۱	۱۴۳۶	۴۷۵۱	۲۷	۷۹۵	۷۵۱	۳۳۲
۱۳۹۲.....	۴۲۲۱	۱۲۹۸	۳۱۵۶	۲۲	۶۶۷	۷۸۹	۴۲۵

مأخذ- اداره کل حفاظت محیط زیست استان.